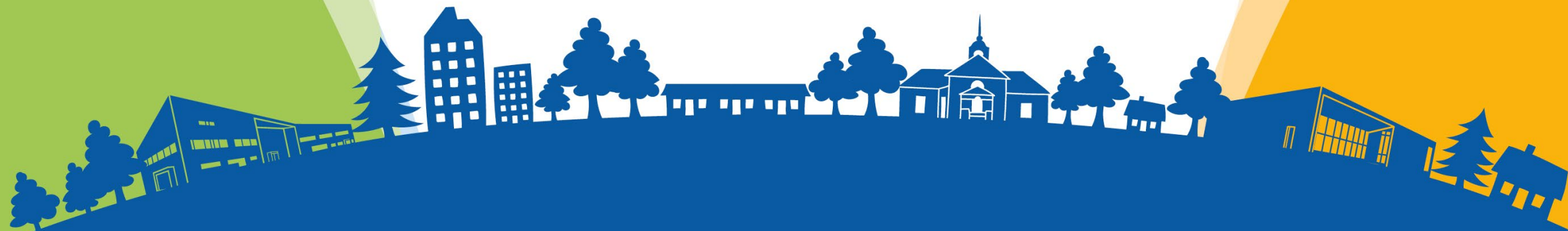

Fiksu kuntastrategia – hanke alustavat tulokset

Loppuseminaari / Piia Nurkka, palvelumuotoilija / 26.9.2024

Nurmijärvi
– *paremman arjen ilmiö*

Esityksen sisältö

- Mistä hankkeesta oli kyse?
- Mitä saatiin aikaan?
- Mitä opittiin?

Materiaalit:

- Nurmijärven kunnan verkkosivut:
<https://www.nurmijarvi.fi/strategia/fiksu-kuntastrategia-hanke/>
- Kuntien yhteyshenkilöt:
  - Piia Nurkka, piia.nurkka@nurmijarvi.fi
  - Riitta Samola, riitta.samola@mantsala.fi
  - Ethel Eriksson, ethel.eriksson@sipoo.fi

MIKÄ ON REAKTIOSI KUN KUULET SANAN STRATEGIA?

Fiksu kuntastrategia –hanke (15.6.2022-31.10.2024)

- Rahoitus Valtiovarainministeriön vuoden 2022 digikannustin avustushausta. Kannustinjärjestelmän tavoitteena on edistää digitalisaatiota, joka tukee kuntien toimintatapojen uudistamista. Kannustaa kuntia yhteistyöhön.
  - Näkökulma: Osaamisen kehittäminen ja varmistaminen
  - Kokonaisbudjetti 341 000 € (85 % VM/15% omarahoitus)
- Toteuttajat: Nurmijärvi (hankehallinnoija), Mäntsälä ja Sipoo
  - Kumppaneina NHG Finland/Kuntamaisema ja MDI

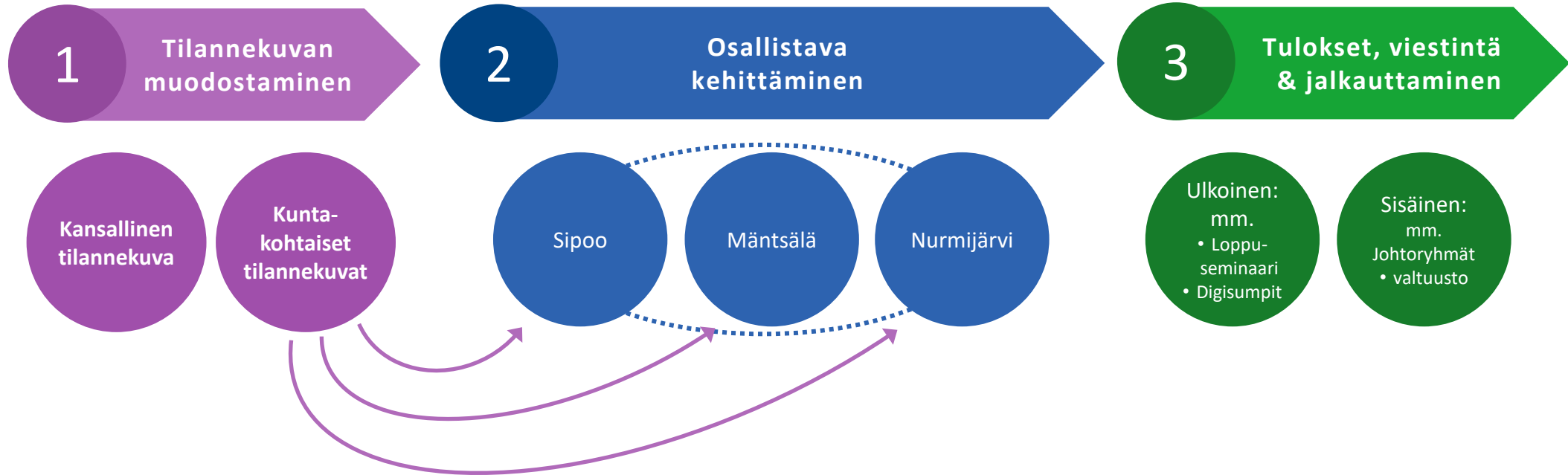

Hankkeen lähtökohta

- Havaittu haaste:
  - Strategian toteutumisen seuranta ja arviointi puutteellista, sillä asetettuja strategisia tavoitteita vaikea tai mahdoton mitata, jolloin seurantakin näennäistä tai mahdotonta
- Tavoite:
  - Parannetaan valmiutta ja kyvykkyyttä strategisten tavoitteiden asettamiseen, seurantaan ja mittaamiseen kunnassa, jotta tavoitteiden mittaaminen, seuranta ja arviointi kunnan toimintaympäristössä on aidosti mahdollista, tuloksellista ja vaikuttavaa
  - Lisätään ymmärrystä ja osaamista tiedolla johdetusta kunnasta

Toteutustapa

Kansallinen tilannekuva

- Mitä tavoiteltiin?
  - Tavoitteena luoda käsitys strategisten tavoitteiden asettamisesta, mittaamisesta ja raportoinnista tiedolla johdetun kunnan viitekehyksessä perustuen
- Miten työstettiin?
  - Asiantuntijahaastatteluin (yliopistot, VM, Kuntaliitto, BDO) ja yhdistäen eri julkaisujen tietoja (mm. VM, Kuntaliitto ja Sitra)
- Mikä on lopputulos?
  - Yhteenvedo strategisesti kyvykkään kunnan tunnuspiirteistä ja toimenpide-ehdotuksia kuinka edistää näitä tunnuspiirteitä (strateginen kyvykkyys, tietokyvykkyys ja dynaaminen kyvykkyys)

Kuntastrategisesti kyvykäs kunta

Tiivistelmä: 16 huomiota kunnan strategiseen johtamiseen

<p>Megatrendien ennakoiva tunnistaminen ja niiden vaikutusten systemaattinen arviointi kuntaan korostuu entisestään</p>	<p>Muutosta tulee arvioida monipuolisesti eri muutostekijöiden näkökulmien avulla</p>	<p>Kuntapolitiikan ja –talouden uudelleenarviointi jatkuu hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Kuntien roolia ja tehtäviä sekä erilaistumista selvitetään</p>	<p>Toimintamenojen kasvu perustuu ennen kaikkea hintojen nousuun. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve jatkuu. Investointitarve pysyy korkeana</p>
<p>Asiantuntijat ja tutkijat korostavat tarvetta uudistaa kuntaa strategisesti käynnissä olevalla valtuustokaudella</p>	<p>Strategisessa uudistumisessa on syytä huomioida elinvoiman vahvistamisen, hyvinvoinnin edistämisen ja demokratian uudet mahdollisuudet. Konserninäkökulma vahvistuu</p>	<p>Tiedolla johtaminen ja yhteentoimivuus ovat avaimia yhä kompleksisemmän toimintaympäristön hallintaan</p>	<p>Strategisessa uudistamisessa on hyödynnettävä entistä enemmän dialogisia ja osallistavia toimintamuotoja eri sidosryhmien mahdollisuudet huomioiden</p>
<p>Kuntastrategioiden sisällöllisessä kehittämisessä korostuvat priorisoidut valinnat, mitattavuus ja toimeenpanon johtamisen edellytysten luominen</p>	<p>Hyvinvointialueiden ja kuntien yhdyspintojen tunnistaminen ja strategialähtöinen yhteistyö edellyttää toimivien mallien rakentamista yhdyspinnoille</p>	<p>Yrityssektorilla nostetaan strategiatyön kärkeen ennakoiva reagointi, edelläkävijyys ja rohkeus uudistua, varautuminen epävarmuuksiin sekä vahva investointi tietoon ja teknologiaan</p>	<p>Kunnissa käytetään paljon resursseja tiedon keräämiseen ja tilastointiin, mutta informaation hyödyntäminen on vähäistä. Tarve kohdentaa resursseja kokonaisuuden hallintaan on suuri</p>
<p>Kuntastrategian sisällöllinen kehittäminen ja tiedolla johtamiseen investoiminen eivät takaa strategian toimeenpanossa onnistumista. Kriittiseksi tekijäksi nousee organisaation kyvykkyys</p>	<p>Kunnan tulee kehittää ja vahvistaa strategista kehittämiskapasiteettia, joka antaa sille pysyvää ja pitkäjänteistä kyvykkyyttä uudistua ja vastata toimintaympäristön vaatimuksiin</p>	<p>Kuntajohdon kyky johtaa strategian toimeenpanon kyvykkyyttä ja johtamisjärjestelmää ratkaisee toimeenpanossa onnistumisen</p>	<p>Kunnan strategiset kyvykkyudet ovat kyvykkyksiä, jotka ovat välttämättömiä strategian tavoitteiden saavuttamiseksi</p>

Kuntakohtaiset tilannekuvat

- Mitä tavoiteltiin?

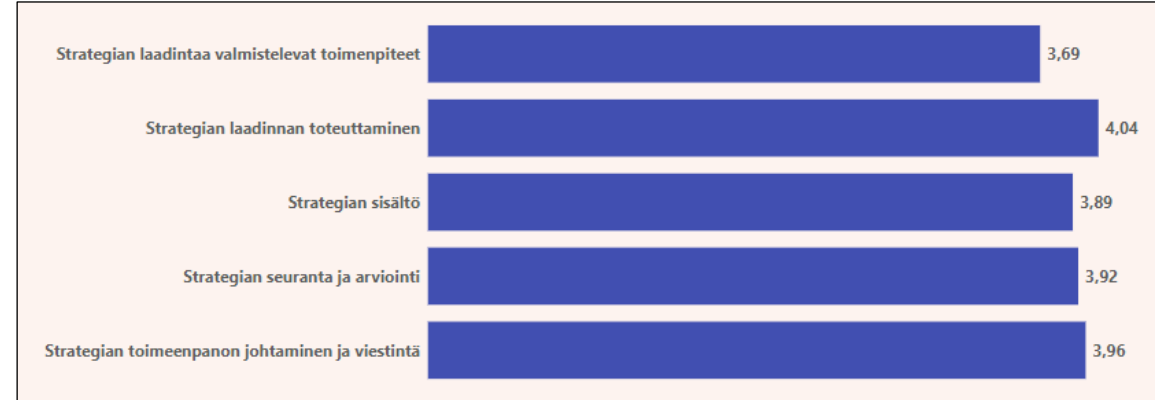
- Käsitys hankekuntien ”strategiakypsyydestä” ja strategiatyön osa-alueista, joita tulisi erityisesti kehittää

- Miten työstettiin?

- Laadittiin kysely, jossa kysymyksiä teemoista/strategiatyön vaiheista:
  - Strategian laadintaa valmistelevat toimenpiteet / Strategian laadinnan toteuttaminen / Strategian sisältö / Strategian seuranta ja arviointi / Strategian toimeenpanon johtaminen ja viestintä
- Vastaajina kunnan johto, viranhaltijat, joilla rooli strategiatyössä, sekä valtuutetut

- Mikä on lopputulos?

- Kysely, jota voi käyttää ”strategiakypsyyden” arviointiin/kehittymisen seurantaan
- Tarkempia tavoitteita hankkeelle

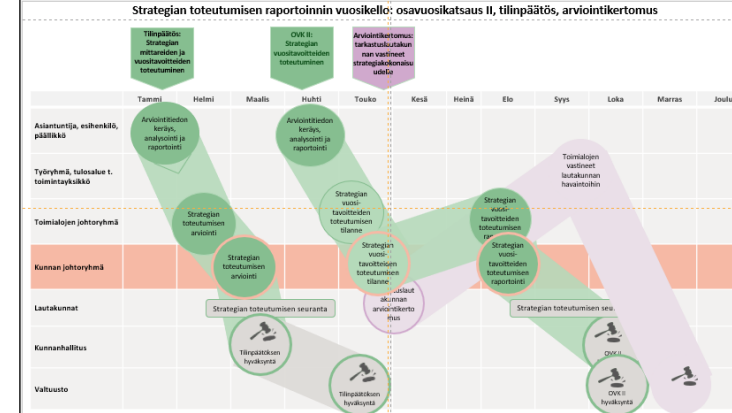
Strategiatyö-työpajakonsepti

- Mitä tavoiteltiin?
  - Kehittää strategiatyöhön perehdyttävää valmennusmateriaalia, joilla parantaa valmiutta ja kyvykkyyttä strategisten tavoitteiden asettamiseen, seurantaan ja mittaamiseen
- Miten työstettiin?
  - Pilottityöpajat viranhaltijoille ja valtuutetuille Sipoossa (Strategian teemat ja tavoitteet ja Strategian mittarit) ja Mäntsälässä (Strategian teemat ja tavoitteet)
- Mikä on lopputulos?
  - Työpajakokonaisuus kuntastrategiatyöhön (sisältää 1. fasilitaattorin ohjeet, 2. perehdytysmateriaalin ja infon sekä 3. työpajapohjat.), jonka käyttötarkoituksena esim.:
    - Perehdytys kuntastrategiaan
    - Uuden strategian luonti

Kuntastrategian toimeenpanon käsikirja

- Mitä tavoiteltiin?
  - Kuvaus kunnan kuntastrategian ja keskeisten ohjelmien toimeenpanon vaiheet, aikataulut ja vastuut organisaation eri ryhmille ja toimijoille
- Miten työstettiin?
  - Haastattelut: tarpeet käsikirjalle
  - Työpajatyöskentely: tarkennettiin ja varmistettiin sisältöjä
- Mikä on lopputulos?
  - Toimeenpanon käsikirja, joka erityisesti tukee johtoa ja esihenkilöitä strategian toimeenpanon johtamisessa, mutta toimii myös koulutus- ja perehdytysmateriaalina strategian toimeenpanon osalta koko henkilöstölle

Strategian seurannan työkalun vaatimusmäärittely ja pilotointi

- Mitä tavoiteltiin?
  - Toiminnallinen ja tekninen vaatimusmäärittely digitaalisesta strategian seurannan ja raportoinnin ratkaisusta
  - Kokemus digitaalisen työkalun ja visualisoidun seurantaraportin käytöstä
- Miten työstettiin?
  - Benchmark olemassa olevista seurannan työkaluista
  - Käyttäjätarpeiden keräys
  - Testaus ja pilotointi
- Mikä on lopputulos?
  - Vaatimusmäärittely-dokumentaatio
  - Prototyyppi digitaalisesta strategian seurannan ja raportoinnin työkalusta, jossa visuaaliset näkymät on toteutettu Power BI –visualisointiohjelmalla.

Päätuloksia tukevat tuotokset

- **Strategiamittaripankki**

- Kartoitus käytössä olevista, yleisistä strategista mittareista
  - USO 6 –verkostokuntien strategiaselvitys (30 kuntaa)
  - Fiksu kuntastrategia –hankekuntien strategiat ja aiemmat kartoitukset
  - “Toteutuuko kuntastrategia?” -pro gradu –tutkielma (Moilanen, 2021)
- Taulukko teemoittain järjestetyistä strategisista mittareista, jota voi hyödyntää esimerkiksi strategiatyöpajojen tukimateriaalina

- **Kuntalaiskysely ja kysymyspankki**

- Kartoitus ja koonti eri teemojen liittyvistä kysymyksistä eri kuntien kyselyistä
- Konsepti Kuntalaiskyselystä, jota voi hyödyntää strategian mittarina (esim. kuntalaistyytyväisyys)

Mitä opittiin? Edistikö hankkeeseen osallistuminen valmiutta ja kyvykkyyttä strategisten tavoitteiden asettamiseen, seurantaan ja mittaamiseen kunnassa? Muut hyödyt tai havainnot?

- Mäntsälä: Esa Siikaluoma, hallintojohtaja ja Riitta Samola, talousjohtaja
- Sipoo: Ethel Eriksson, CDO
- Nurmijärvi: Katja Vuorinen, hallintojohtaja ja Erno Kontio, talousjohtaja

MIKÄ TULOKSISTA JÄI MIELEEN? MIKÄ HERÄTTI MIELENKIINNON?

30 responses

seurantaväline
kypsyysasteen arviointi
visualisointi
kösikirja
strat visual seuranta
kehittävää
mittaaminen
työkalut
dashboard
työn lähtökohdat
visuaalisuus
asukaskyselyt
mittarit
fiksu
visualisoitu käsikirja
seurannan työkalu
kuntalaisille
osallistamisen puuttumine
osallistaminen
seurattavuus työkalu
tarve kehittämiselle
loistava työkalu
johtamisen käsikirja
sähköinen seuranta työkalu

KERRO MITÄ MIELTÄ OLIT SEMINAARIN OHJELMASTA?

Hyvä ohjelma, riittävästi eri näkökulmia aiheen tiimoilta

Hyvä, tiivis päivä

Hyvä ja monipuolinen sekä riittävän konkreettiseen tähtäävät esitykset.

Hyvä ohjelma! Kannatti tulla vaikka olikin karkea ajokeli.

Onnistunut päivä

Hyvä kuulla muiden organisaatioiden strategiatyöstö

Hyvä ja kiinnostava ohjelma.

Kiitos.

Hyviä vinkkejä strategian kehittämiseksi, kiitos niistä!

Alkupuolella hiukan liian pitkä pätkä ilman taukoa. Verohallinnon esitys oli mielenkiintoinen.

Hyvä ohjelma, mielenkiintoista lukea hankkeen aineistot.

Hyviä ja selkeitä esittelyjä eri strategioista 👍

Ehdin osallistua vain reiluun puoleen seminaarista, niin en voi täysin arvioida, ja jälkimmäiset puhujat ja asia olivat tutuimpia muutenkin. Täytyy lukea kahden ensimmäisen puhujan materiaalit...

Mielenkiintoista nähdä eri organisaatioiden strategian laadintaprosesseja ja strategian tiivistyksiä. Tuki hyvin hankkeen kokonaisuutta.